

Cultuurnota

"Samen naar een breed cultuurbeleid"

maart 2023

Inhoud

Voorwoord.....	3
1 Samenvatting.....	4
1.1 Waar staan we?	4
1.2 Waar willen we naartoe?	4
1.3 Hoe komen we daar?.....	4
2 Inleiding	6
2.1 Definitie cultuur	6
2.2 Visie	6
2.3 Verantwoordelijkheid verschillende overheden	6
2.4 Cultureel ecosysteem	6
3 Waar staan we?	8
3.1 Budget	8
3.2 Culturele infrastructuur	8
4 Waar willen we naartoe?	12
4.1 Thema's	12
4.2 Doelstellingen	13
5 Hoe komen we daar?	15
5.1 Cultuur en maatschappelijke ontwikkelingen	15
5.2 Verbinding en ontmoeting.....	15
5.3 Aantrekkelijke gemeente	16

Voorwoord

Met gepaste trots presenteren wij u de eerste cultuurnota van de gemeente Oldebroek “Samen naar een breed Cultuurbeleid”. De gemeente Oldebroek heeft een culturele rijkdom die we koesteren en waarvan we wensen dat een ieder deze mee kan beleven.

Cultuur is van enorm belang voor onze inwoners en de maatschappij in brede zin. Wat zou het leven er anders uitzien zonder muziek om van te genieten, schilder- en beeldhouwkunst om te bewonderen, architectuur om te verwonderen en een boek om te fantaseren. Culturele uitingen maken ons leven rijker en ondersteunen ons bij moeilijke dingen in het leven.

Daarnaast is het beoefenen van cultuur van grote waarde voor de samenleving. Het vergroot de samenhang en zorgt voor het effect dat het resultaat groter is dan de som van de afzonderlijke delen. Juist deze samenwerking tussen mensen, organisaties en verenigingen willen wij versterken, zodat bestaande activiteiten sterk blijven en het aanbod kan verbreden.

Wij zijn ervan overtuigd dat er op cultureel gebied veel te winnen is door meer samen te werken, elkaars mogelijkheden te gebruiken en ondersteuning te bieden aan het culturele veld. Wij willen bovendien dat cultuur toegankelijk is voor iedereen, ongeacht leeftijd, achtergrond of talenten. We dagen jullie uit om actief mee te doen, als beoefenaar of belever.

Verwonderen, genieten en ontwikkelen, dat gun ik iedere inwoner van onze gemeente. De bijdrage voor ons woon- en werkklimaat is daarmee overduidelijk. Het zorgt bovendien voor een aantrekkelijker toeristisch klimaat. Graag presenteer ik u de cultuurnota van en voor de gemeente Oldebroek.

Beerd Flier,
Wethouder Cultuur en Sport

1 Samenvatting

1.1 Waar staan we?

De gemeente Oldebroek geeft samen met het Rijk en de provincie uitvoering aan een grondwettelijke taak: *Zij (de overheid) scheidt voorwaarden voor maatschappelijke en culturele ontplooiing en voor vrijetijdsbesteding*. Deze nota geeft vorm aan de ambities voor cultuur in de gemeente Oldebroek. Hoewel het niet wettelijk verplicht is om beleid voor cultuur vast te stellen, heeft de gemeente Oldebroek in de loop van de jaren heel wat opgebouwd op het gebied van cultuur. We besteden jaarlijks ruim een half miljoen euro (€ 506.000) aan cultuur. De culturele infrastructuur draagt bij aan de sociale infrastructuur, waarbij ontwikkelen en ontmoeten samengaan. We zien de meerwaarde van cultuur en hebben er als gemeente voor gekozen om cultuurbeleid vast te stellen, om de doelstellingen die we in deze beleidsnota formuleren te behalen.

1.2 Waar willen we naartoe?

Bij het debat over de startnotitie cultuurbeleid sprak de raad de behoefte uit voor cultuurbeleid met bredere afspraken en doelstellingen. De raad gaf in de vergadering van januari 2022 een paar belangrijke aanwijzingen mee die als vertrekpunt dienen voor de cultuurnota van de gemeente Oldebroek. Uit de richting die de raad aangaf zijn een drietal thema's te herleiden waar deze nota op doorgaat.

- Cultuur en maatschappelijke opgaven
- Verbinding en ontmoeting
- Aantrekkelijke gemeente

Dit beleid stimuleert om tot een sterkere en bredere culturele sector in onze gemeente te komen. Verenigingen, cultuurmakers, inwoners en accommodaties werken samen, zodat inwoners en bezoekers kunnen ervaren wat (lokaal) cultureel talent en erfgoed voor hen betekent. Cultuur heeft een belangrijk sociaal aspect, de beoefenaar en de toeschouwer ervaren een sterke samenhang. Ook toeristen ervaren de schoonheid en culturele rijkdom van onze gemeente. De bestedingen van de toerist komen ten goede aan onze lokale middenstand.

We bereiken dit met de volgende acht punten:

1. We bouwen door op de huidige subsidieafspraken.
2. We ontwikkelen een subsidieregeling voor deskundigheidsbevordering van het culturele verenigingskader.
3. We onderzoeken hoe er meer verbinding gelegd kan worden tussen het culturele- en sociale domein.
4. We ontwikkelen een subsidieregeling voor lokale culturele initiatieven, zoals festivals.
5. We stimuleren bovenlokale samenwerking van partijen in het culturele veld, recreatie, toerisme, erfgoed, onderwijs en sport door mee te doen aan het Cultuur- en Erfgoedpact Noord Veluwe.
6. We blijven de samenwerking voor het organiseren van Open Monumentendag stimuleren.
7. We zoeken een goede bestemming voor de gemeentelijke kunstobjecten die nu niet getoond worden.
8. We stimuleren de verbinding tussen (beeldend) kunstenaars en de dorpshuizen.

1.3 Hoe komen we daar?

Het is belangrijk om met de culturele sector in gesprek te blijven en met elkaar een uitvoeringsplan op te stellen. We streven ernaar om het uitvoeringsplan voor een periode van twee jaar uit te werken. De culturele sector in onze gemeente werkt voornamelijk vanuit de eigen discipline samen met soortelijke organisaties. Om verbreding in het aanbod te bereiken is breder overleg en samenwerking

nodig. We gaan met de verschillende organisaties in gesprek om tot dit overleg en deze samenwerking te komen. Om dit alles mogelijk te maken vragen wij van het college en de gemeenteraad om het jaarbudget voor cultuur met € 15.000 te verhogen. Vanuit deze middelen reserveren we voor de subsidieregeling voor deskundigheidsbevordering een bedrag van € 2.500 per jaar, datzelfde doen we ook voor het Volwassenfonds Sport en Cultuur. Voor de lokale culturele initiatieven, zoals festivals reserveren wij een budget van € 10.000 per jaar.

2 Inleiding

Dit is de eerste beleidsnota voor Cultuur van de gemeente Oldebroek en deze is opgesteld nadat de raad in januari 2022 een startnotitie vaststelde en in het debat hierover richting meegaf. Tijdens deze vergadering sprak de raad uit dat er meer budget voor cultuur beschikbaar gesteld kon worden. Na deze vergadering zijn gesprekken met inwoners en organisaties gevoerd. Wij vinden dat iedereen die actief is op het gebied van kunst en cultuur deskundig is en bijdraagt aan ons culturele ecosysteem. De gemeente Oldebroek beslaat een groot gebied, met zes onderling onderscheidende woonkernen. Het voorliggende stuk beschrijft waar de gemeente Oldebroek met cultuur naartoe wil en hoe we dat doen in onze gemeente.

2.1 Definitie cultuur

Hoewel het niet wettelijk verplicht is om beleid voor cultuur vast te stellen, heeft de gemeente Oldebroek in de loop van de jaren heel wat opgebouwd op het gebied van cultuur. De gemaakte doelstellingen en subsidieafspraken zijn opgenomen in de Nadere Regel Subsidie. Deze afspraken zijn opgesteld met de lokale culturele organisaties en tot op heden passend bij de cultuur van Oldebroek. De nadruk in de huidige subsidieafspraken ligt bij cultuurhistorie, kinderen in aanraking brengen met muziek en het verenigingsleven via de muziekverenigingen.

Het begrip cultuur verwijst naar de producten en activiteiten op het brede gebied van de kunsten (waaronder architectuur, beeldende kunst en vormgeving, film, letteren, podiumkunsten en cross-overs tussen deze disciplines) en erfgoed (zoals archieven, archeologie, historische collecties, monumenten en immaterieel erfgoed), en de mensen en instituties die zich daarmee bezighouden.
(Raad voor Cultuur, 2017)

2.2 Visie

De raad gaf bij de bespreking van de startnotitie aan verbreding te willen in het culturele veld van de gemeente Oldebroek. Dat betekent dat de reikwijdte van de regelingen voor cultuur, zoals die er was niet meer past. De raad sluit aan bij de hierboven opgenomen definitie van cultuur, opgesteld door de Raad voor Cultuur.

2.3 Verantwoordelijkheid verschillende overheden

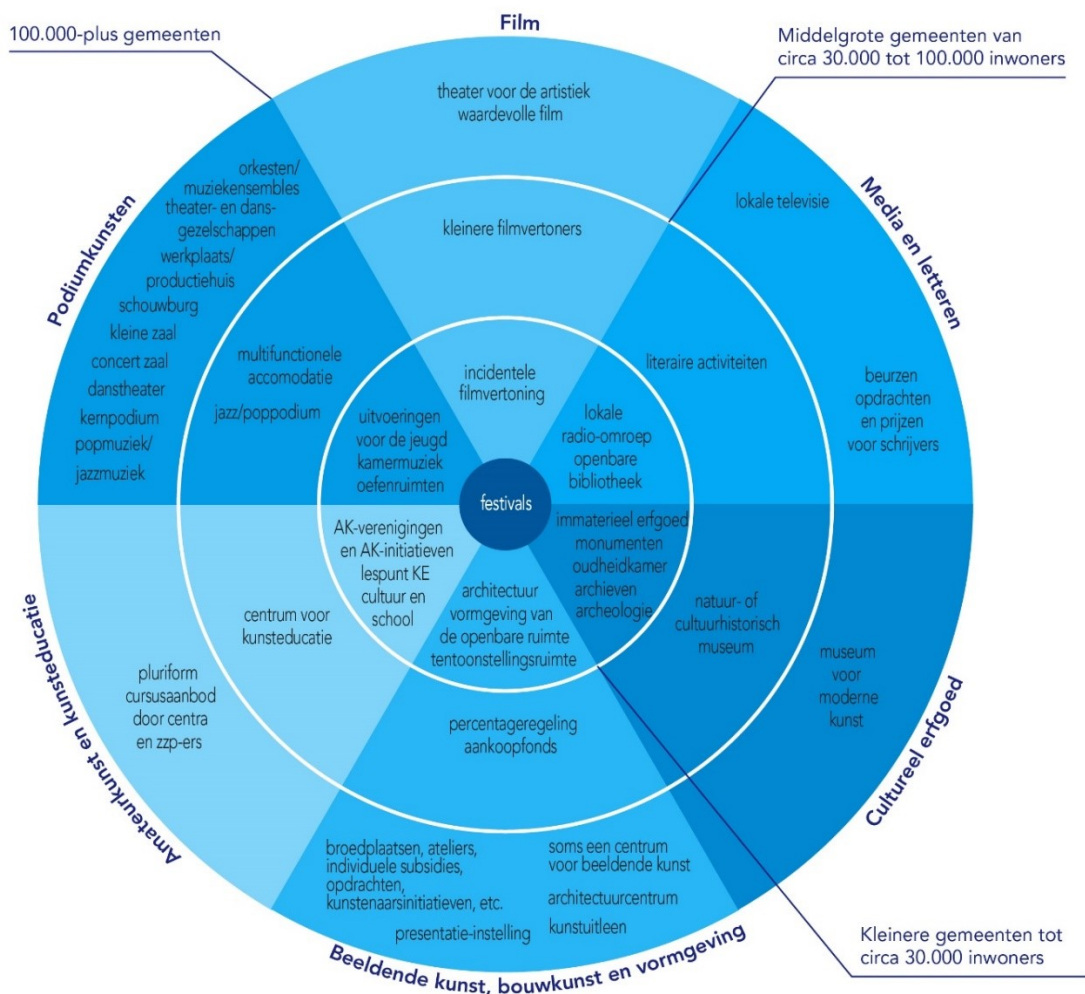
Gemeenten, provincies en het Rijk hebben elk een rol om culturele voorzieningen in een regio te waarborgen. Afgesproken is dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor basisvoorzieningen, zoals accommodaties voor podiumkunsten en beeldende kunst. Provincies hebben een rol bij spreiding en coördinatie van voorzieningen en een verantwoordelijkheid voor aanbod in de podiumkunsten en musea op provinciaal niveau. Het Rijk heeft een overkoepelende verantwoordelijkheid voor het culturele bestel in ons land. Het Rijk is verantwoordelijk voor het aanbod aan cultuuruitingen, net als voor de ontwikkeling, spreiding, kwaliteit en verscheidenheid van dat aanbod. Gemeenten zijn niet verplicht om beleid voor cultuur vast te stellen, wij kiezen er in de gemeente Oldebroek voor om dat wél te doen.

2.4 Cultureel ecosysteem

De landelijke overheid legt gemeenten niet dwingend op beleid voor cultuur te hebben. Gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor het 'culturele ecosysteem'. Met die term bedoelen we dat, op lokaal niveau, de vele soorten van culturele activiteiten en voorzieningen in elkaar grijpen en van elkaar afhankelijk zijn. De gemeente gaat daarbij in essentie over de vraag hoe cultuur lokaal betekenis kan krijgen en kan worden gezien als de belangrijkste verantwoordelijke voor de culturele infrastructuur. Gemeenten zijn daarbij vrij om eigen keuzes en afwegingen te maken, passend bij de eigen omvang. De gemeente Oldebroek kiest ervoor om beleid voor cultuur vast te leggen in deze nota, om te streven naar het bereiken van doelstellingen die in hoofdstuk 4 uitgewerkt zijn.

Ringenmodel culturele infrastructuur

De gemeente Oldebroek is een kleinere gemeente (met minder dan 30.000 inwoners). Cor Wijn (een onderzoeker voor cultuurbeleid) heeft in 1995 in opdracht van de Vereniging Nederlandse Gemeenten een ringenmodel ontwikkeld. Het model dient als instrument om gemeenten te helpen na te denken over hun culturele voorzieningen. Wijn hanteerde een aantal factoren op basis waarvan deze infrastructuur ontstaan is, in volgorde van belangrijkheid: de financiële armslag, de beleidshistorie, de ligging van de gemeente, de dominante geloofsovertuiging en het ambitieniveau van de lokale politiek.

het ringenmodel van VNG en Cor Wijn (1995)

We hanteren dit model bij het opstellen van de cultuurnota voor de gemeente Oldebroek. Dat betekent dat we ambities stellen die passen bij de schaalgrootte van de gemeente en betaalbaar zijn. Onze inwoners maken gebruik van voorzieningen in de (grotere) buurgemeenten, als deze in onze gemeente ontbreken. We stimuleren het lokale culturele veld in Oldebroek en willen dit versterken door de in deze nota geformuleerde doelstellingen te behalen.

3 Waar staan we?

In artikel 22 van onze Grondwet staat in lid 3 de verantwoordelijkheid van de overheid voor cultuur opgenomen: *Zij (de overheid) scheidt voorwaarden voor maatschappelijke en culturele ontplooiing en voor vrijetijdsbesteding.* De gemeente Oldebroek geeft samen met het Rijk en de provincie uitvoering aan deze opdracht.

Voor het bibliotheekwerk heeft de overheid een wettelijke taak, deze is opgenomen in de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob). Gemeenten worden verantwoordelijk gehouden voor een netwerk van openbare bibliotheekvoorzieningen. De gemeenteraad kan volgens de Erfgoedwet een erfgoedverordening vaststellen. De gemeente Oldebroek heeft een Monumentenverordening en een subsidieverordening Erfgoed.

In de volgende paragrafen beschrijven we de Oldebroeker culturele infrastructuur en de financiële middelen die de gemeente Oldebroek beschikbaar stelt aan de verschillende organisaties.

3.1 Budget

De gemeente heeft voor 2022 en 2023 ruim een half miljoen euro (€ 506.000) per jaar begroot voor cultuur. Het grootste deel (80%) van dat budget is bestemd voor de bibliotheek. Per inwoner besteedt de gemeente Oldebroek ongeveer € 22 per jaar aan cultuur. Het vergelijk met andere gemeenten is moeilijk te maken, omdat gemeenten individuele beleidsvrijheid hebben voor cultuur. Provincies investeren gemiddeld € 18 per inwoner in cultuur, maar ook hier is vanwege de beleidsvrijheid geen goede vergelijking te maken.

Om de gewenste verbreding van de Oldebroeker culturele infrastructuur te bereiken vragen wij van het college en de gemeenteraad om een bedrag van € 15.000 toe te voegen aan het jaarlijkse budget. Vanuit deze middelen reserveren we voor een subsidieregeling voor deskundigheidsbevordering een bedrag van € 2.500 per jaar, datzelfde doen we voor het Volwassenfonds Sport en Cultuur. Voor lokale culturele initiatieven, zoals festivals reserveren wij een budget van € 10.000 per jaar. We zetten dit in voor het organiseren van “de Culturele Parel van Oldebroek”.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de middelen die de gemeente Oldebroek heeft besteed in 2021 en heeft begroot voor 2022 en 2023. In dit overzicht zijn de extra middelen nog niet opgenomen. Dat kan pas nadat de raad deze middelen beschikbaar heeft gesteld.

Subsidieposten		2021	2022 (begroot)	2023 (begroot)
510.1	Openbare Bibliotheken	369.000	374.000	384.000
540.1	Kunst en cultuur/Muziek en Majorettenkorpsen	78.500	58.000	59.000
540.1	Cultuurcoach	28.600	28.600	30.000
540.1	Kunst en Cultuur/Volksfeesten			
541.1	Cultuurhistorie/Museum	19.700	20.000	20.500
614.1	Jeugdfonds Cultuur	10.000	10.000	n.n.b.
614.1	Volwassenenfonds Cultuur	2.500	2.500	n.n.b.
580.2	Lokale media	13.000	13.000	13.000
Totaal		521.300	506.100	506.500
Per inwoner		22,09 (23.598)	21,15 (23.930)	21.16 (23.930)

3.2 Culturele infrastructuur

We beschrijven in deze paragraaf de culturele infrastructuur van de gemeente Oldebroek. Uit de verschillende onderdelen blijkt dat de culturele infrastructuur belangrijk is voor de sociale infrastructuur, waarbij ontwikkelen en ontmoeten samengaan.

Bibliotheek

De gemeente Oldebroek neemt de verantwoordelijkheid voor het bibliotheekwerk samen met vier andere gemeenten in de kop van de Veluwe. In onze gemeente zijn bibliotheekvestigingen in Wezep en Oldebroek. In Oosterwolde en Hattemerbroek zijn uitleenpunten. De afspraken voor het bibliotheekwerk zijn opgenomen de Beleidsnotitie Bibliotheek Noord-Veluwe 2022-2025. De gemeente Oldebroek en de Bibliotheek Noord-Veluwe leggen ieder jaar bij de subsidieverlening de lokale afspraken vast in een uitvoeringsovereenkomst.

Het doel van de bibliotheek is het geven van publieke toegang tot informatie en cultuur. De bibliotheek heeft volgens de wet vijf functies, die onze bibliotheek in haar beleidstukken onderschrijft: ter beschikking stellen van kennis en informatie, het bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie, het bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur, het organiseren van ontmoeting en debat en te laten kennismaken met kunst en cultuur. De bibliotheek vervult ook een belangrijke functie in de samenleving; een plaats van ontmoeting en verbinding. Inwoners die moeite hebben met (de Nederlandse) taal en die hun digivaardigheden willen vergroten, kunnen bij de bibliotheek hieraan werken. Wij vinden dit aspect van het bibliotheekwerk zo belangrijk, dat de regie op de bibliotheek in de portefeuille Sociaal Domein is belegd.

Dat in onze gemeente veel en graag gelezen wordt blijkt niet alleen uit de manier waarop inwoners gebruik maken van de bibliotheek. We zien dat er (particuliere) initiatieven in de verschillende kernen ontstaan, waarbij boeken het middel zijn om verbinding en ontmoeting te stimuleren. Denk aan de mini- en weggeefbibliotheken op verschillende plaatsen in de gemeente.

Muziek

In onze gemeente zijn vele koren actief; samen zingen, onderlinge ontmoeting van leden en het publiek dat naar de concerten gaat. Bij de vier muziekverenigingen maken de leden muziek, verzorgen concerten binnen en buiten onze gemeente en zorgen al tientallen jaren voor onderlinge verbondenheid bij de leden. De majorettevereniging biedt een plek voor jongeren om te bewegen op muziek. Met prestaties op hoog niveau, zetten deze organisaties onze gemeente op de kaart.

We zien de meerwaarde van muziek voor de ontwikkeling van kinderen en voor de sociale samenhang. We brengen de kinderen van het primair onderwijs via het programma Méér Muziek in de Klas met muziek in aanraking. Hier doen alle muziekverenigingen en de meeste basisscholen aan mee. De cultuurcoach initieert verbindingen tussen de scholen en de lokale muziekverenigingen, door structurele werkgroepvergaderingen en overleggen met de scholen over de inzet van muziek in de klas, om dit te verduurzamen, en de inzet van methodieken te bevorderen.

In de gemeente Oldebroek zijn op meerdere plaatsen particuliere aanbieders die muziekonderwijs verzorgen. Naast individuele docenten is er een aantal grotere initiatieven bekend. In Hattemerbroek zijn Stichting TacT Muziek als professionele muziekonderwijsaanbieder gevestigd, evenals MEC muziek, Stichting Muziekonderwijs Oldebroek verzorgt lessen in Oldebroek. FEW verzorgt in Wezep blokfluit- en gitaarlessen.

Cultuurcoach

De cultuurcoach stimuleert en ondersteunt het primair onderwijs bij het ontwikkelen van een eigen visie op cultuureducatie. Wij betalen de cultuurcoach vanuit de Brede Regeling Combinatiefuncties. De aanstelling bedraagt 13 uur per week. We betrekken de cultuurcoach via Cultuurplein Noord-Veluwe in Heerde. Deze organisatie is met verschillende cultuurcoaches actief in meerdere gemeenten in onze regio. Bovenlokale projecten zoals Méér Muziek in de Klas en Cultuureducatie met Kwaliteit (CMK) vinden zo hun weg naar diverse scholen en culturele vrijwilligersorganisaties. Van de scholen voor primair onderwijs in de gemeente Oldebroek doen er momenteel tien mee aan CMK.

Deze scholen hebben gekozen voor beeldend, muziek en drama. Hierbij werken zij volgens een erkende methode.

De coach ontwikkelt cultuureducatieprogramma's voor de leerlingen van het primair onderwijs. Dit doet de cultuurcoach bij voorkeur in samenwerking met het onderwijs en de lokale culturele (vrijwilligers)organisaties. Het is de bedoeling dat op deze manier ieder kind tijdens de schoolloopbaan in aanraking komt met alle kunst- en cultuurvormen die in het curriculum op de basisschool thuishoren. Cultuurorganisaties kunnen hun activiteiten, net als de sportorganisaties, publiceren op de website van Goed Bezig. Op deze manier bereiken sport- en cultuur veel inwoners, met als doel "kennismaken en meedoen".

Volksfeesten

Volksfeesten zorgen voor verbinding. Dat begint al in de aanloop er naartoe wanneer vrijwilligers met elkaar plannen maken voor de organisatie. Tijdens de festiviteiten ontmoeten inwoners elkaar en oud-inwoners keren terug naar hun geboorteplaats om familie en vrienden te ontmoeten en voelen zich weer Oldebroeker/Wezeper etc.

In iedere kern van onze gemeente is een organisatie actief die de organisatie van de activiteiten voor Koningsdag en 4 en 5 mei voor zijn rekening neemt. Waar de één zich voornamelijk beperkt tot deze activiteiten, organiseert een ander daarnaast meerdere sociaal verbindende evenementen in een jaar. In Oldebroek is de organisatie van de jaarlijkse Schapenmarkt in handen van een separate stichting die met vrijwilligers deze traditie voortzet.

Cultuurhistorie

Ons erfgoed, materieel en immaterieel, maakt dat onze gemeente herkenbaar is en zich onderscheidt van omliggende plaatsen. Ons dialect, de streektaal, waaraan de herkomst van de spreker is te herleiden. Steeds minder mensen spreken of gebruiken het dialect om zich uit te drukken. Oudheidkundige vereniging de Broeklanden heeft een werkgroep die zich bezighoudt met het verzamelen van woorden en uitdrukkingen in de diverse dialecten die onze gemeente kent. Streekgerechten, zoals kruudmoes en balkenbrij, de klederdracht die niet meer in het straatbeeld voorkomt. Het zijn voorbeelden van ons verleden en het heeft Oldebroek gemaakt tot wat het nu is.

Erfgoed met een maatschappelijke functie

Het Boerderijmuseum is een informatieve, aantrekkelijke bestemming voor toeristen die onze gemeente aandoen. Het pand, het terrein en de verhalen dragen bij aan bewaren en overdragen van materieel- en immaterieel erfgoed. Het is daarnaast een belangrijke plek die vrijwilligers bij elkaar brengt. In hetzelfde pand zetelt oudheidkundige vereniging De Broeklanden. Molen "De Hoop" is een voorbeeld van gebouwd cultureel erfgoed waar een hedendaagse bestemming aan is gegeven in de vorm van dagbesteding voor mensen die een afstand hebben tot de arbeidsmarkt.

Rijksmonumenten

De gemeente Oldebroek telt 43 rijksmonumenten: gebouwen en objecten die door het Rijk op een lijst zijn geplaatst omdat ze van nationaal cultuurhistorisch belang zijn. Voorbeelden zijn de landgoederen De Oldhorst, De Vollenhof, IJsselvliedt, Morren en ook het 't Spiker (Bovenstraatweg 59) in Oldebroek.

Gemeentelijke collectie

De gemeente beschikt over een (kunst)collectie die bestaat uit schilderijen en verschillende (gebruiks)voorwerpen. De werken met een belangrijke cultuurhistorische waarde hebben een plek gevonden in het gerenoveerde gemeentehuis. Sinds de renovatie is een deel van deze collectie

opgeslagen in een depot. Deze objecten zijn heel divers en hebben niet allemaal een relatie met Oldebroek.

Collectie Oldebroek 4045 en omstreken

De Collectie Oldebroek 4045 en omstreken is een particulier initiatief dat bestaat uit een verzameling spullen die een link hebben met de Tweede Wereldoorlog. De eigenaar heeft de collectie ondergebracht in een ruimte die voor het publiek toegankelijk is. Voor het basisonderwijs is een bezoek aan deze verzameling opgenomen in het lespakket voor cultuur- en erfgoededucatie.

Beeldend

In onze gemeente zijn beeldend kunstenaars actief, die hun werk exposeren in (eigen) galerieën en laagdrempelige ontmoetingsplekken zoals de buurt- en dorpshuizen. Een aantal van hen verzorgt cursussen en workshops op (semi) commerciële wijze, voor mensen die hun talenten willen ontwikkelen. In januari 2023 hebben een aantal lokale schrijvende en scheppende kunstenaars zich verenigd in het “Stichting Kunstgilde Oldebroek”. Jongeren kunnen meedoen aan de Art Club in het Tienerhok van het jongerenwerk.

Lokale media

Stichting Locale Omroep Oldebroek (Loco) is al ruim dertig jaar de door het Commissariaat voor de Media aangewezen organisatie die in de gemeente Oldebroek de lokale media verzorgt. De gemeente verleent de Loco een subsidie volgens het richtsnoer dat de VNG jaarlijks hiervoor afgeeft. Landelijk streeft men naar het vormen van streekomroepen, waarbij Loco actief meedenkt en meepraat. Loco wil herkenbaar blijven voor de inwoners van onze gemeente en het nieuws brengen dat voor onze inwoners belangrijk is.

Dorpshuizen

Iedere kern beschikt over een dorpshuis. Deze dorpshuizen bieden ruimte voor culturele activiteiten en een plek om kunst en cultuur te beleven. Exposities, toneel- en muziekvoorstellingen, workshops, cultuur beoefenen en cultuur beleven; het gebeurt in de dorpshuizen. De dorpshuizen en de activiteiten die er plaatsvinden zijn van groot belang voor de Oldebroeker culturele infrastructuur. De gemeente Oldebroek heeft in 2021 beleid voor dorpshuizen vastgesteld.

4 Waar willen we naartoe?

Bij het debat over de startnotitie cultuurbeleid sprak de raad de behoefte uit voor cultuurbeleid met bredere afspraken en doelstellingen. Wanneer we daarmee aan de slag gaan werken we ook toe naar een situatie die meer aansluit bij de eerder genoemde definitie van de Raad voor Cultuur. Dat is geen doel op zich, het uitgangspunt is dat meer inwoners in aanraking komen met kunst en cultuur en dat hierdoor de onderlinge verbondenheid sterker wordt.

De raad gaf in de vergadering van januari 2022 een paar belangrijke aanwijzingen mee die als vertrekpunt dienen voor de cultuurnota van de gemeente Oldebroek. Deze punten zijn richtinggevend geweest in de beleidsdoelstellingen. Het bestuursakkoord “Oldebroek voor u” geeft in de paragraaf “Samen werken aan welzijn” duidelijk weer waar de gemeente Oldebroek de komende jaren voor staat. *“We willen graag dat iedereen kan sporten en de Oldebroekse cultuur kan beleven. Preventie zien we als een belangrijk middel”*. Op basis van deze aanwijzingen zijn gesprekken gevoerd met betrokken inwoners en organisaties.

- **Geestelijke gezondheid**
Cultuur is belangrijk voor de geestelijke gezondheid. De focus ligt op mensen zelf, op hun veerkracht, op wat hun leven betekenisvol maakt en niet op de medische problemen. Ieder kind moet mee kunnen doen aan activiteiten van sport en cultuur. Cultuur helpt bij de verbinding tussen jong en oud.
- **Individu versus collectief**
De gemeente stimuleert samenwerking in en tussen organisaties. Het individu is belangrijk, maar we hebben ook aandacht voor de verenigingen en het verenigingsleven.
- **Aantrekkingskracht**
Cultuur maakt de gemeente aantrekkelijk, zeker in relatie tot toerisme.
- **Brede inzet**
Cultuur is meer dan muziek, waar nu veel aandacht voor is. Breng beeldende kunst en cultureel erfgoed beter voor het voetlicht.
- **Specialisten**
Luister naar lokale specialisten en benut de kennis en de situatie van onze buurgemeenten.
- **Exposeren**
Onze dorpshuizen zijn geschikt voor exposities, benut dit.

4.1 Thema's

De hiervoor beschreven richting is gebundeld in een drietal thema's waar deze nota op doorgaat.

Cultuur en maatschappelijke opgaven

Cultuur draagt bij aan een positieve geestelijke gezondheid. Ieder inwoner moet mee kunnen doen aan activiteiten van sport en cultuur. Maatschappelijke onderwerpen als eenzaamheid, laaggeletterdheid, immigratie en arbeidsparticipatie vragen om een frisse aanpak en nieuwe initiatieven. De innovatieve kracht van kunst en cultuur is een van de antwoorden op onze maatschappelijke opgaven.

Cultuur is meer dan muziek, waar de gemeente nu relatief veel aandacht voor heeft. Breng beeldende kunst en cultureel erfgoed beter voor het voetlicht. Luister naar lokale specialisten, zij kunnen vertellen wat cultuur voor hen betekent en hoe het bijdraagt aan hun welzijn. We vinden inwoners onder die al actief met cultuur bezig zijn specialist.

Verbinding en ontmoeting

Cultuurbeoefening kan individueel, maar ook en vooral met elkaar, jong en oud. Cultuur helpt bij de verbinding tussen jong en oud. De gemeente stimuleert samenwerking in en tussen

organisaties. We kijken hiervoor binnen, maar zeker ook buiten de (traditionele) culturele kaders. Het individu is belangrijk, maar we hebben ook aandacht voor de verenigingen en het verenigingsleven.

Onze dorpshuizen zijn geschikt voor exposities, benut dit. Exposities zorgen voor aanloop en ontmoeting. Kunst- en cultuuruitingen brengen de dialoog in de samenleving op gang.

Het verenigingsleven in onze gemeente is hard geraakt tijdens de coronaperiode. Onder andere hierdoor kampen verenigingen met tekort aan vrijwilligers en bestuursleden. Het werven van nieuwe leden valt niet altijd mee. Als we hier niets aan doen loopt het voortbestaan van deze organisaties gevaar. We bieden de vrijwilligersorganisaties de mogelijkheid aan om hun kaderleden deel te laten nemen aan trainingen om vitale, toekomstbestendige organisaties te houden.

Aantrekkelijke gemeente

Cultuur maakt de gemeente aantrekkelijk voor de eigen inwoners en voor de bezoekers, zeker in relatie tot toerisme. In onze toeristische visie (april 2021) benoemen we het belang van ons cultureel erfgoed. Projecten als “Dit mij zien” en promotie en productontwikkeling van de “Ambachtelijke Veluwe” zijn voorbeelden van de verbinding tussen cultuur(historie) en recreatie en toerisme. De waarde van cultuur voor recreatie en toerisme kan bijvoorbeeld ook zitten in goede (thematische) fiets- en wandelroutes die aansluiten op de regio(nale verhaallijnen) en bij onze geschiedenis (bijvoorbeeld een route langs kerken). Een goede culturele infrastructuur draagt bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven en bewoners. Hiervoor benutten we ook de kennis en de situatie van onze buurgemeenten. We doen mee aan het Cultuur- en Erfgoedpact met acht buurgemeenten. We zijn ook betrokken bij de Cultuurregio Zwolle.

4.2 Doelstellingen

Vanuit de thema's die de raad heeft meegegeven zijn doelstelling te formuleren. Deze doelstellingen zijn zichtbaar geworden op basis van de gesprekken die gevoerd zijn met de betrokkenen uit de gemeente Oldebroek. Per speerpunt formuleren we een aantal doelstellingen.

Cultuur en maatschappelijke opgaven

Cultuurbeoefening is voor iedereen, ongeacht achtergrond, leeftijd of identiteit. Deze waarde moeten we koesteren en behouden en we willen stimuleren dat er een verbreding ontstaat op cultureel gebied.

1. We bouwen door op de huidige subsidieafspraken.
2. Om verenigingen te versterken ontwikkelen we een subsidieregeling voor deskundigheidsbevordering van het kader (bestuursleden, vrijwilligersbeleid en ledenwerving).
3. We gaan onderzoeken op welke manier we een sterkere verbinding kunnen leggen tussen het culturele- en sociale domein.

Verbinding en ontmoeting

Cultuur zorgt voor een grotere leefbaarheid. Het levert een bijdrage aan de sociale cohesie. Samenwerking van, met en tussen inwoners en organisaties vinden we belangrijk. Dit komt tot uitdrukking in culturele projecten, met thema's uit de directe leefomgeving.

4. We ontwikkelen een subsidieregeling voor lokale culturele initiatieven zoals festivals. Binnen deze regeling leggen we de nadruk op nieuwe verbindingen tussen verschillende disciplines en sectoren. Op deze manier hopen we de gewenste verbreding te bereiken en het draagt bij aan een nog aantrekkelijker gemeente.

5. We stimuleren bovenlokale samenwerking van partijen in het culturele veld, recreatie, toerisme, erfgoed, het onderwijs en sport. Dit wordt onder andere mogelijk gemaakt vanuit onze deelname aan het regionale Cultuur- en Erfgoedpact en het programma Méér Muziek in de Klas.
6. Onze buurt- en dorpshuizen zijn bij uitstek de plek waar cultuuruitingen te vinden zijn. We stimuleren de verbinding tussen (beeldende) kunstenaars en de dorpshuizen. De dorpshuizen kunnen faciliteren als maatschappelijk en cultureel vastgoed.

Aantrekkelijke gemeente

De gemeente Oldebroek kenmerkt zich door een prachtige landelijke omgeving, met een zeer divers landschap. We zijn trots op ons erfgoed en de verhalen die erbij horen.

7. Ons Boerderijmuseum, molen “De Hoop” en andere erfgoedbeschermers en -bewaarders blijven wij stimuleren om op Open Monumentendag in onderlinge samenwerking het programma vorm te geven en uit te dragen.
8. De gemeente heeft een verzameling kunst- en cultuurhistorische objecten. Een deel heeft een plek in het gemeentehuis, zichtbaar voor bezoekers. Het is geen taak van de gemeente om een dergelijke collectie te bezitten. De VNG heeft op basis van de Erfgoedwet richtlijnen opgesteld hoe gemeenten cultuurobjecten kunnen herbestemmen. Op basis van landelijke vastgestelde richtlijnen zoeken we een andere bestemming die onze collectie (of onderdelen hiervan) beter tot zijn recht laat komen.

5 Hoe komen we daar?

Om onze doelstellingen te bereiken is het belangrijk om met de culturele sector in gesprek te blijven en op basis van deze cultuurnota een uitvoeringsplan op te stellen. Wij stellen de nota vast voor onbepaalde termijn. Dat wil zeggen, dat deze herzien wordt zodra de raad hier opdracht voor geeft. We werken een uitvoeringsplan voor een periode van twee jaar uit. Op deze manier blijft er ruimte voor nieuwe ontwikkelingen die binnen deze beleidskaders passen, want cultuur maakt creatief en dat vraagt om speelruimte.

De culturele sector in onze gemeente werkt voornamelijk vanuit de eigen discipline samen met soortelijke organisaties. Een voorbeeld hiervan is dat alle erfgoedaanbieders in de leerlijn Erfgoed komen jaarlijks bij elkaar komen op de lokale Erfgoedaanbiedersdag. Deze dag wordt vanuit het Cultuur- en Erfgoedpact verbreed naar een regionaal congres. Om verbreding in het aanbod te bereiken is breder overleg en samenwerking tussen de verschillende disciplines nodig. We gaan met de verschillende organisaties in gesprek om tot dit overleg en deze samenwerking te komen.

5.1 Cultuur en maatschappelijke ontwikkelingen

1. We continueren de huidige subsidieafspraken.
De regelingen zoals deze opgenomen zijn in de [Nadere Regel Subsidie](#) zijn opgesteld samen met de culturele partners en voorzien in de behoefte. Er is geen nu aanleiding om deze aan te passen, mocht daar in de toekomst behoefte aan zijn, dan gaan we met elkaar in gesprek.
2. Om verenigingen te versterken ontwikkelen we een subsidieregeling voor deskundigheidsbevordering van het kader (bestuursleden, vrijwilligersbeleid en ledenwerving).
Voor onze sportverenigingen bestaat een subsidieregeling voor deskundigheidsbevordering. We ontwikkelen een soortgelijke regeling voor de culturele vrijwilligersorganisaties met de cultuurnota als vertrekpunt. We nemen de nieuwe regeling op in de Nadere Regel Subsidie en starten met een subsidieplafond van € 2.500 per jaar.
3. We gaan onderzoeken op welke manier we een sterkere verbinding kunnen leggen tussen het culturele- en sociale domein.
Om cultuurdeelname toegankelijk te houden voor iedereen investeren we jaarlijks € 2.500 in het Volwassenfonds Sport en Cultuur. We stimuleren cultuurdeelname door onze jeugd via de activiteiten bij verenigingen en in het onderwijs. Tot op hoge leeftijd kunnen mensen deelnemen aan culturele activiteiten. Waar budget een belemmering vormt springt de gemeente via het Volwassenfonds bij. Daarnaast onderzoeken we samen met partners in het sociale en culturele domein op welke manier er nog meer drempels verlaagd kunnen worden om cultuurdeelname mogelijk te maken en een meer inclusieve cultuursector te bewerkstelligen.

5.2 Verbinding en ontmoeting

4. We ontwikkelen een subsidieregeling voor lokale culturele initiatieven, zoals festivals. Binnen deze regeling leggen we de nadruk op nieuwe verbindingen tussen verschillende disciplines en sectoren.
We ontwikkelen in samenspraak met onze inwoners een regeling waarbij kernen uitgedaagd worden om beurtelings "Culturele Parel van de gemeente Oldebroek" te zijn. We zien dat er al mooie initiatieven zijn ontstaan die een beroep deden op een subsidie vanuit Oldebroek voor Mekaar. Deze regeling stelt alleen voor eenmalige activiteiten budget beschikbaar, om de vernieuwing te stimuleren.
Voor cultuur willen wij inwoners stimuleren om met elkaar cultuur laagdrempelig te beleven. De initiatieven die ontstaan zullen meer financiële steun ontvangen wanneer er een samenwerking is tussen verschillende (vrijwilligers)organisaties, maar ook wanneer het aanbod innovatief is en meerdere kunst disciplines aan bod laat komen. We willen hiermee

bereiken dat er meer bekendheid komt voor alle initiatieven die onze gemeente kent met als doel de sector te versterken en verbreden.

5. We stimuleren bovenlokale samenwerking van partijen in het culturele veld, recreatie, toerisme, erfgoed, het onderwijs en sport. Dit wordt onder meer mogelijk gemaakt vanuit onze deelname aan het regionale Cultuur- en Erfgoedpact en het programma Méér Muziek in de Klas.

De provincie Gelderland stimuleert het regionale cultuurbeleid (vormgegeven binnen het Cultuur- en Erfgoedpact én Méér Muziek in de Klas), dit is een versterking van en aanvulling op het lokale cultuurbeleid van onze gemeente. De regio Noord-Veluwe onderscheidt zich met zijn cultuurtoerisme en cultuurparticipatie.

De uitwerking van de bovenlokale initiatieven zorgt voor samenwerking tussen gemeenten, maar ook tussen de verschillende culturele sectoren. We maken onderdeel uit van de Cultuurregio Zwolle en benutten de kansen die zich hier voordoen voor onze inwoners. Deze kansen doen zich voor op het gebied van talentontwikkeling van culturele makers en musea met een regionale functie en grotere podia en theaters.

6. De gemeente beoogt met de dorpshuizen dat er in iedere kern een toegankelijke accommodatie is voor de inwoners van de gemeente Oldebroek. Inwoners kunnen hier met en voor elkaar activiteiten organiseren en elkaar ontmoeten. Elk dorpshuis vult deze opdracht op een andere manier in.

Onze buurt- en dorpshuizen zijn bij uitstek de plek waar cultuuruitingen te vinden zijn. We stimuleren de verbinding tussen beeldende kunstenaars en de dorpshuizen. De dorpshuizen kunnen faciliteren als maatschappelijk- en cultureel vastgoed. We verwijzen kunstenaars die op zoek zijn naar expositieruimte en zich bij de gemeente melden actief naar de dorps- en buurthuizen. Voor de organisatie van de “Culturele Parel” zijn onder andere onze dorpshuizen accommodaties waar activiteiten en exposities kunnen plaatsvinden.

5.3 Aantrekkelijke gemeente

7. Ons Boerderijmuseum, molen “De Hoop” en andere erfgoedbeschermers en -bewaarders (zoals de eerder genoemde landgoederen) blijven wij stimuleren om tijdens de Open Monumentendag in onderlinge samenwerking het programma vorm te geven en uit te dragen.
8. De subsidieregeling voor het organiseren van Open Monumentendag houden wij in stand. We voegen een extra voorwaarde toe dat de organisaties jaarlijks het programma voor deze dag in een gezamenlijke communicatie-uiting naar buiten brengen. Op deze manier bereiken de erfgoedinstellingen meer publiek en zullen er andere publieksstromen ontstaan.
9. De gemeente heeft een verzameling kunstobjecten die qua aard en samenstelling niet passen binnen onze erfgoedinstellingen. Het is geen taak van de gemeente om deze collectie te onderhouden. We volgen landelijke wet- en regelgeving en de VNG richtlijnen die hiervoor opgesteld zijn en zoeken een bestemming die deze collectie (of onderdelen hiervan) beter tot zijn recht laat komen. Waar mogelijk betrekken we onze lokale culturele organisaties.
10. We zetten ons als gemeente in voor het behoud van onze unieke Oldebroekse identiteit, waaronder onze dialecten (streektaal), streekgerechten en klederdracht. We willen dit aandacht blijven geven door eigen inzet hiervoor, en werken hierbij samen met inwoners en instellingen die hier al inspanningen voor verrichten.’